

14. Penodi Clerc y Cyngor

- (i) Penodir Clerc y Cyngor i'r swydd honno gan y Cyngor ei hun.
- (ii) Ar wahân i unrhyw gyfrifoldebau eraill a all fod gan y sawl a benodir, mewn perthynas â chyfrifoldebau fel Clerc, mae'r Clerc yn atebol i'r Cyngor yn unig, yn adrodd yn uniongyrchol i Gadeirydd y Cyngor mewn perthynas â busnes y Cyngor fel y'i diffinnir isod, ac fe'i gwerthusir yn unol â phroses a sefydlir gan y Cyngor.
- (iii) Bydd y Cyngor yn sicrhau bod gan y Clerc lefel briodol o hynafedd ac annibyniaeth er mwyn gallu cyflawni'r rôl yn effeithiol.
- (iv) Gall y Clerc gyfuno swyddogaeth y Clerc â rôl Ysgrifennydd y Brifysgol a bydd yn arfer gofal wrth wahanu'r ddwy swyddogaeth hon. Bydd y Cyngor yn adolygu, o leiaf bob tair blynedd, a oes risg y bydd annibyniaeth swydd y Clerc yn cael ei beryglu.
- (v) Os bydd y Clerc yn canfod unrhyw wrthdaro buddiannau rhwng y swyddogaethau gwahanol, bydd y Clerc yn hysbysu'r Cyngor o hynny ar unwaith. Os bydd y Cyngor o'r farn ei fod wedi nodi gwrthdaro buddiannau o'r natur hwn, caiff y Clerc a'r Is-Ganghellor gyfle i ymateb i unrhyw gwestiwn o'r fath.
- (vi) Gellir symud y Clerc o'r rôl hon drwy benderfyniad gan y Cyngor, ac eithrio os yw'r Clerc hefyd yn weithiwr cyflogedig i'r Brifysgol pryd ceir ei symud ar sail achos da.

15. Dyletswyddau a Chyfrifoldebau Clerc y Cyngor

- (i) Mae'n ofynnol i'r Clerc roi arweiniad awdurdodol i'r Cyngor ynghylch ei gyfrifoldebau o dan y siarter, statudau, erthyglau, ordinhadau a rheoliadau y mae'n ddarostyngedig iddynt, gan gynnwys deddfwriaeth a gofynion y Prif Reoleiddiwr a rheoleiddwyr perthnasol eraill, ar sut y dylid cyflawni'r cyfrifoldebau hyn.
- (ii) Bydd y Clerc yn sicrhau bod unrhyw gyfrifoldebau newydd neu ddiwygiedig ar gyfer y Cyngor yn cael eu dwyn i sylw'r Cyngor.
- (iii) Mae gan y Clerc gyfrifoldeb i rybuddio'r Cyngor os byddai unrhyw weithred arfaethedig yn mynd y tu hwnt i bwerau'r Cyngor neu'n groes i ddeddfwriaeth neu i ofynion y Prif Reoleiddiwr neu reoleiddwyr eraill.
- (iv) Bydd y Clerc yn gyfrifol am gynghori'r Cyngor mewn perthynas â hysbysu'n ffurfiol y Comisiwn Elusennau, a rheoleiddwyr eraill fel y bo'n briodol, am ddogwyddiadau difrifol.
- (v) Bydd y Clerc yn rheoli Datgeliadau er Lles y Cyhoedd ar ran y Cyngor.
- (vi) Y Clerc yn unig sy'n gyfrifol am ddarparu cyngor cyfreithiol i'r Cyngor, neu ei gael, a darperir cyllideb iddo at y diben hwnnw, ac am gynghori'r Cyngor ar yr holl faterion o drefn.
- (vii) Bydd y Clerc (gan weithio gyda'r Uwch Gyfarwyddiaeth) yn sicrhau bod yr holl wybodaeth a'r ddogfennaeth a ddarperir i aelodau o'r Cyngor yn gryno a bod eu cynnwys yn briodol.

- (viii) Bydd y Clerc hefyd yn gweithredu fel Clerc i Bwyllgorau'r Cyngor neu'n gyfrifol am sicrhau y darperir cymorth clerigol digonol i Bwyllgorau'r Cyngor a darperir cyllideb iddo at y diben hwnnw.
- (ix) Bydd y Clerc yn cynnal Cofrestr Buddiannau aelodau o'r Cyngor ac unrhyw unigolion eraill y mae angen datganiad o ddiddordebau ganddynt ar y Cyngor. Tra bod aelodau ac eraill yn gyfrifol am ddatgan eu gwrthdaro a/neu wrthdaro posibl, y Clerc fydd yn gyfrifol ac yn atebol am amlygu materion o ran annibyniaeth neu wrthdaro i Gadeirydd y Cyngor.
- (x) Bydd y Clerc yn gyfrifol am gadw Sêl y Brifysgol ac am ei defnydd priodol.
- (xi) Bydd y Clerc yn gyfrifol am drefnu rhaglen gynefino i aelodau newydd o'r Cyngor a bydd yn tynnu sylw aelodau o'r Cyngor at weithgareddau hyfforddi a drefnir yn fewnol a gan ddarparwyr allanol priodol.
- (xii) Bydd y Clerc yn trefnu ar gyfer ad-dalu aelodau o'r Cyngor am y treuliau a ddaw i'w rhan wrth gyflawni busnes y Cyngor a darperir cyllideb iddo at y diben hwnnw.
- (xiii) Bydd gofyn i'r Clerc greu perthnasoedd gwaith effeithiol gyda Chadeirydd y Cyngor a'r Is-Ganghellor. Bydd y Clerc yn ymgynghori ac yn hysbysu'r Is-Ganghellor am unrhyw fater priodol yn ymwneud â busnes y Cyngor.
- (xiv) Bydd yn ofynnol i'r Clerc gynghori'r Cadeirydd mewn perthynas ag unrhyw faterion lle gall gwrthdaro, posib neu real, ddigwydd rhwng y Cyngor a'r Is-Ganghellor.
- (xv) Bydd yn ofynnol i'r Clerc greu perthnasoedd gwaith effeithiol ag uwch reolwyr eraill yn y Brifysgol i hwyluso cynnal busnes y Cyngor yn effeithiol. Ar wahân i rôl ehangach y Clerc yn y Brifysgol, disgwylir y bydd cyfranogiad y Clerc mewn trafodaethau strategol yn y Brifysgol yn ddigonol i alluogi'r Clerc i ddarparu arweiniad i'r Cyngor yn ôl y gofyn.
- (xvi) Bydd y Clerc yn datgan diddordebau personol yn llawn ac yn amserol yn y Gofrestr.
- (xvii) Bydd y Cyngor yn diogelu gallu'r Clerc i gyflawni ei rôl.
- (xviii) Bydd y Clerc yn gweithredu yn unol â safonau ymddygiad cyffredin mewn bywyd cyhoeddus, gan gofleidio anhunanoldeb, uniondeb, gwrthrychedd, atebolrwydd, bod yn agored, gonestrwydd ac arweinyddiaeth, ac yn cynnal cyfrinachedd fel y bo'n briodol.
- (xix) Bydd y Clerc yn cymryd rhan mewn gweithdrefnau a sefydlir gan y Cyngor ar gyfer gwerthuso/adolygu perfformiad yn rheolaidd. Bydd y gweithdrefnau hyn ar wahân i weithdrefnau ar gyfer gwerthuso/adolygu unrhyw gyfrifoldebau eraill a allai fod gan y Clerc a dylid eu hadrodd i bwyllgor priodol y Cyngor.
- (xx) Bydd y Clerc yn ymwneud yn rhagweithiol â gweithgareddau datblygiad proffesiynol priodol ac mewn rhwydweithiau sector sy'n berthnasol i'r rôl ac fe'i penodir gan y Brifysgol yn aelod o'r Gymdeithas Penaethiaid Gweinyddu Prifysgolion.

Ordinhad III: Academaidd

1. Yr Athrofeydd ac Unedau Academaidd

- (i) Dan ddarpariaethau Erthyglau IX a XI y Siarter a Statudau VI a XII mae awdurdod gan yr Is-Ganghellor i benderfynu strwythur sefydliadol cyffredinol y Brifysgol.
- (ii) Bydd y strwythur sefydliadol yn cynnwys y canlynol:
 - Athrofeydd, a fydd yn cynnwys Prif Unedau Academaidd y Brifysgol;
 - Athrofeydd Ymchwil a chanolfannau arbenigol, a all weithredu o fewn neu ar draws Athrofeydd; a chydweithio'n allanol. Bydd yr athrofeydd hyn yn cynnwys y rhai a oedd yn hanesyddol yn rhan o Brifysgol Cymru, megis y Ganolfan Uwchefrydiau Cymreig a Cheltaidd; a
 - Swyddogaethau anacademaidd, a fydd yn gweithredu ar draws campysau'r Brifysgol.
- (iii) Goruchwylir gwaith rheoli cyffredinol y Brifysgol gan yr Uwch Gyfarwyddiaeth.
- (iv) Bydd pob Athrofa'n cynnwys y canlynol:
 - Yr Is-Ganghellor;
 - Y Dirprwy Is-Ganghellor(ion);
 - Deon yr Athrofa;
 - Penaethiaid y Prif Unedau Academaidd;
 - Aelodau eraill llawn amser a rhan amser o'r staff academaidd sy'n ymwneud ag addysgu a/neu asesu myfyrwyr israddedig neu fyfyrwyr ôl-raddedig a addysgir o fewn yr Athrofa; a
 - Myfyrwyr cofrestredig llawn amser neu ran amser yr Athrofa.
- (v) Rheolir pob Athrofa drwy Fwrdd Athrofa, y bydd Deon yr Athrofa honno'n ei gadeirio. Bydd y Bwrdd Athrofa'n cynnwys Penaethiaid y Prif Unedau Academaidd a chynrychiolwyr myfyrwyr a benodwyd drwy'r Undeb Myfyrwyr, gyda'r nifer yn cael ei gytuno'n flynyddol gan yr Athrofa a'r Undeb Myfyrwyr. Bydd yr Undeb Myfyrwyr yn sicrhau y bydd y cynrychiolwyr myfyrwyr yn rhesymol gynrychiadol o'r pynciau a addysgir o fewn yr Athrofa ac o'r blynyddoedd astudio amrywiol. Bydd pobl eraill y caiff y Senedd eu pennu o bryd i'w gilydd hefyd yn bresennol yn y Bwrdd Athrofa.
- (vi) Bydd Deoniaid yr Athrofeydd yn monitro ac yn sicrhau cynnal ansawdd a safonau academaidd ac yn cyflwyno barn eu Hathrofa ynghylch materion ansawdd a safonau academaidd i'r Senedd ac i gyrff eraill y Brifysgol.
- (vii) Yn amodol ar ddarpariaethau'r Siarter a'r Statudau, bydd gan bob Athrofa y pwerau a'r swyddogaethau a bennir gan y Senedd ac a eglurir yn flynyddol yn Llawlyfr Ansawdd Academaidd y Brifysgol.
- (viii) Yn amodol ar gymeradwyaeth y Senedd, awdurdodir Athrofeydd, Athrofeydd Ymchwil a chanolfannau arbenigol i sefydlu grwpiau rhanddeiliaid a grwpiau eraill i'w cynorthwyo yn eu gwaith.

a) Dyletswyddau a Chyfrifoldebau Penaethiaid yr Athrofeydd a'r Ysgolion

(i) Deoniaid yr Athrofeydd

- Penodir Deoniaid yr Athrofeydd yn unol â gweithdrefnau'r Brifysgol a byddant yn benodiadau parhaol.
- Bydd Deoniaid yr Athrofeydd yn cadeirio Cyfarfodydd y Byrddau Athrofa, a gynhelir bob tymor.
- Bydd Deoniaid yr Athrofeydd yn cyflawni'r dyletswyddau hynny ac â'r pwerau hynny a ddirprwyir iddynt gan yr Is-Ganghellor.
- Ceir penodi Deoniaid Cynorthwyol i roi cymorth wrth gyflawni dyletswyddau Deoniaid yr Athrofeydd. Os penodir Deoniaid Cynorthwyol byddant yn aelodau o'r Bwrdd Athrofa.

2. Graddau a Dyfarniadau Eraill a Roddir gan y Brifysgol

- (i) Mae Erthygl IV Siarter y Brifysgol yn cyflwyno'r pŵer i roi graddau a dyfarniadau eraill y Brifysgol. Disgrifir prosesau asesu a dyfarnu yn Llawlyfr Ansawdd Academaidd y Brifysgol, sy'n cael ei ddiweddarau'n flynyddol.

3. Graddau a Chymrodoriaethau er Anrhydedd y Brifysgol

- (i) Gall y Cyngor gyflwyno unrhyw radd gan y Brifysgol i unrhyw unigolyn honoris causa (cyfeirir atynt o hyn ymlaen fel 'graddau er anrhydedd') a gall ethol unigolion o fri ac unigolion sydd, ym marn y Cyngor, wedi rhoi gwasanaethau sylweddol i'r Brifysgol neu i'r gymuned, yn Gymrodyr. Hefyd caiff y Cyngor ddyfarnu Medal Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant i unigolion neu sefydliadau sydd, ym marn y Cyngor, wedi rhoi gwasanaeth neilltuol i'r Brifysgol.
- (ii) Bwriad ethol Cymrodyr y Brifysgol yw cydnabod unigolion o fri arbennig yn eu meysydd eu hunain sydd wedi rhoi gwasanaeth neilltuol i'r Brifysgol. Gellir dyfarnu Cymrodoriaeth Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant:
- a) I aelodau neu gyn-aelodau o'r Cyngor, neu i gyn-aelodau o Gyngor unrhyw sefydliad rhagflaenol, neu i aelodau neu gyn-aelodau Cyngor Coleg cyfansoddol, neu i gyn-aelodau staff neu gyn-fyfyrwyr y Brifysgol a'i sefydliadau rhagflaenol, sydd wedi cyflawni bri mewn meysydd priodol neu wedi rhoi gwasanaethau neilltuol i'r Brifysgol neu i'r gymuned;
- b) I unigolion eraill nad ydynt yn aelodau o'r Brifysgol sydd o fri arbennig mewn meysydd priodol neu sydd wedi rhoi gwasanaethau neilltuol mewn meysydd o ddiddordeb i'r Brifysgol neu ei chymuned.
- (iii) Gellir cyflwyno gradd er anrhydedd i unigolion hynod deilwng, sy'n rhagorol yn eu maes. Fel arfer bydd unigolion o'r fath wedi gwneud cyfraniad academaidd sylweddol a pharhaus mewn maes sy'n berthnasol i'r Brifysgol neu wedi cael cydnabyddiaeth ar lefel genedlaethol neu ryngwladol am eu campau rhagorol, neu wedi rhoi gwasanaethau neilltuol fel aelodau o staff neu fel aelodau o Gyngor y Brifysgol.

- (iv) Ac eithrio mewn amgylchiadau eithriadol, ni chyflwynir gradd er anrhydedd in absentia.
- (v) Ni chyflwynir gradd er anrhydedd wedi marwolaeth. Fodd bynnag, os yw'r Cyngor wedi penderfynu'n ffurfiol gyflwyno gradd er anrhydedd i unigolyn, ac mae'r unigolyn hwnnw'n marw cyn cynnal y digwyddiad cyflwyno, tybir bod y radd er anrhydedd wedi'i chyflwyno, ac mai'r diwrnod cyn dyddiad y farwolaeth yw dyddiad y cyflwyno.
- (vi) Cyfeirir at radd er anrhydedd a gyflwynir gan y Brifysgol fel a ganlyn: Teitl y radd (PCYDDS) honoris causa, e.e. DD (PCYDDS) honoris causa.
- (vii) Bydd y Cyngor yn pennu ffurf y diploma ar gyfer y rheini y cyflwynwyd gradd er anrhydedd iddynt a bydd yn pennu'r gweithdrefnau ar gyfer gwahodd ac ystyried enwebiadau a'r trefniadau ar gyfer cyflwyno'r graddau. Caiff hefyd ddatblygu meini prawf cyflwyno graddau er anrhydedd yn fwy cyflawn, os ystyria hynny'n addas.
- (viii) Gellir dyfarnu Medal Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant i unigolion neu sefydliadau, boent yn aelodau o'r Brifysgol neu beidio, y tybir eu bod yn gymwys oherwydd eu bod wedi rhoi gwasanaeth neilltuol neu ragorol i'r Brifysgol neu wedi gweithredu dros gyfnod o amser i gyfoethogi'i henw da, ei chenhadaeth a/neu ei hamcanion.
- (ix) Gwneir yr holl Raddau er Anrhydedd, Cymrodoriaethau er Anrhydedd a Dyfarniadau er Anrhydedd eraill yn sgil argymhelliad gan y Cyngor, yn dilyn ystyriaeth gan y Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu.
- (x) Cyflwynir Graddau er Anrhydedd, Cymrodoriaethau er Anrhydedd a Dyfarniadau er Anrhydedd yng Nghynulliadau Graddio a Seremonïau Gwobrwyo eraill y Brifysgol a, gyda chymeradwyaeth yr Is-Ganghellor, gellir eu cyflwyno ar achlysuron eraill hefyd.
- (xi) Mewn amgylchiadau eithriadol, ac ar sail achos da (ac yn amodol ar reolau cyfiawnder naturiol a hawl apelio i'r Is-Ganghellor), gellir diddymu Graddau er Anrhydedd, Cymrodoriaethau er Anrhydedd a Dyfarniadau er Anrhydedd eraill yn sgil argymhelliad ar y cyd gan y Cyngor a'r Senedd.
- (xii) At ddibenion yr Ordinhad hon ystyr "achos da" fydd ymddygiad o natur anghyfreithlon, anfoesol, cywilyddus neu waradwyddus ac ymddygiad y pennir gan y Cyngor a'r Senedd ei fod yn anghydnaws â meddu ar Ddyfarniad er Anrhydedd gan y Brifysgol ac fel y'i diffinnir yn Statud II.

4. Cynulliadau

- (i) Cynhelir Cynulliadau o'r Brifysgol o leiaf bob blwyddyn er mwyn cyflwyno graddau, ar amser ac mewn lle a bennir gan y Cyngor. Yr Is-Ganghellor fydd yn llywyddu, neu yn absenoldeb yr Is-Ganghellor, Dirprwy Is-Ganghellor neu Brofost Campws.
- (ii) Cyflwynir y rheini y dyfernir Graddau er Anrhydedd iddynt, i gael eu derbyn i'r Brifysgol gan y Noddwr neu'r Llywydd neu gan unigolyn a benodir gan yr Is-Ganghellor.

Ordinhad IV: Cyllid

1. Materion Ariannol

- (i) Dan y Telerau ac Amodau Cyllido gyda'r Prif Reoleiddiwr, mae'n ofynnol i'r Brifysgol feddu ar system gadarn o reolaeth ariannol fewnol.
- (ii) Yn unol â Statudau III (Archwilio), VI 2(vi - xi) (Pwerau), a XI (Buddion), mae'r Cyngor yn gyfrifol am sicrhau y ceir darpariaeth ddigonol ar gyfer rheolaeth briodol ar fusnes ariannol y Brifysgol. Mae'r Ordinhad yn berthnasol i ddulliau cynnal holl fusnes ariannol Grŵp Prifysgol Y Drindod Dewi Sant, yn cynnwys Cynllun Elusennol Coleg y Drindod, yr Undeb Myfyrwyr a'r holl Is-gwmnïau. Mae'n berthnasol beth bynnag bo ffynhonnell y cyllid.
- (iii) Noda'r Ordinhad hon gyfrifoldebau allweddol ar gyfer materion ariannol o fewn Grŵp Prifysgol Y Drindod Dewi Sant. Rhaid i unrhyw un sy'n delio â materion ariannol ufuddhau iddi.
- (iv) Mae'n bosibl y bydd torri'r Ordinhad hon yn arwain at gymryd camau disgyblu yn erbyn yr unigolyn dan sylw dan delerau ei gontract cyflogaeth gyda'r Brifysgol neu Is-gwmni neu, yn achos myfyrwyr, dan Weithdrefn Ddisgyblu'r Brifysgol ar gyfer Myfyrwyr.
- (v) Dyletswydd yr Is-Ganghellor a Chlerc y Cyngor yw sicrhau bod yr Ordinhad hon yn cael ei hadolygu o dro i dro a'i haddasu pan fo angen i adlewyrchu newidiadau sefydliadol neu newidiadau eraill o fewn y Brifysgol.
- (vi) Dan yr Ordinhad hon mae awdurdod gan Uwch Gyfarwyddiaeth y Brifysgol i lunio Rheoliadau Ariannol er mwyn sicrhau rheoli effeithlon a dulliau da o gynnal holl gyllid y Brifysgol ac er mwyn cydymffurfio â gofynion y Prif Reoleiddiwr. Ystyrir y system reolaeth fewnol a gynhwysir yn Rheoliadau Ariannol y Brifysgol gan y Pwyllgor Archwilio a Risg, yn dilyn argymhelliad priodol gan yr Is-Ganghellor, i'w chymeradwyo gan y Cyngor.
- (vii) Disgwylir i Fwrdd Cynllun Elusennol Coleg y Drindod ddilyn Rheoliadau Ariannol y Brifysgol, yn amodol ar unrhyw ddiwygiadau sydd eu hangen yn unol â Deddf Elusennau 2011.
- (viii) Mae'n ofynnol i Lywydd Undeb y Myfyrwyr a Chyfarwyddwyr pob Is-gwmni fabwysiadu Rheoliadau Ariannol y Brifysgol, yn amodol ar unrhyw ofnion penodol sy'n addas at anghenion eu rhannau o Grŵp Prifysgol Y Drindod Dewi Sant, a dylai diwygiadau o'r fath gael eu cymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio a Risg yn dilyn argymhelliad priodol gan yr Is-Ganghellor.
- (ix) Os bydd gwrthdaro rhwng yr Ordinhad hon ac unrhyw Reoliadau isradd, yr Ordinhad hon fydd o'r pwys pennaf.

2. Rheoli Risg

- (i) Mae'r Brifysgol yn cydnabod y risgiau sydd ynghlwm wrth ei busnes ac mae wedi ymrwymo i reoli'r risgiau hynny sy'n achosi bygythiad sylweddol i gyflawni'i nodau busnes ac iechyd ariannol. Mae'r Brifysgol yn cyhoeddi cyfarwyddyd manwl ar reoli risg mewn dogfen bolisi y mae'n ofynnol i'r holl Aelodau o'r Brifysgol gydymffurfio â hi.

3. Dirprwyo Pwerau a Chyfrifoldebau

Mae'r egwyddorion canlynol yn berthnasol i'r holl awdurdod dirprwyedig o fewn y Brifysgol:

- (i) Gellir dirprwyo awdurdod i lawr, ond ar y ddealltwriaeth y bydd dirprwywyr yn rhoi rheolaethau digonol yn eu lle i sicrhau bod y rheini y dirprwyir iddynt yn deall eu rhwymedigaethau'n llawn. Rhaid i brif elfennau'r materion a ddirprwyir gael eu cofnodi'n ysgrifenedig, er mwyn osgoi amheuaeth rhwng dirprwywyr a'r rheini y dirprwyir iddynt. Er y gellir dirprwyo'r cyfrifoldeb am gyflawni rhai dyletswyddau, ynghyd â'r awdurdod a'r adnoddau i'w cyflawni, nid yw hyn yn rhyddhau'r sawl sy'n dirprwyo oddi wrth ei gyfrifoldeb cyffredinol ac mae'r dirprwywr yn parhau i fod â chyfrifoldeb rheoli.
- (ii) Pan fo Aelodau o'r Brifysgol yn dirprwyo eu pwerau i drydydd partïon, dyletswydd y dirprwywr yw sicrhau cydymffurfiaeth barhaus â'r Ordinhad hon.

4. Cynllunio Ariannol

- (i) Mae gan y Cyngor gyfrifoldeb cyffredinol am gynllunio tymor hir a thymor byr a dyrannu adnoddau i bob rhan o'r Grŵp Prifysgol ac am lunio cynlluniau'n unol â gofynion y Prif Reoleiddiwr. Dirprwyir y cyfrifoldeb hwn i'r Is-Ganghellor fel y Prif Swyddog Cyfrifyddu.
- (ii) Mae'r Is-Ganghellor yn gyfrifol am gynghori'r Cyngor ar bob agwedd o Gynllun Strategol y Brifysgol a'i oblygiadau ar gyfer lles ariannol y Brifysgol, fel y mae Cadeirydd Cynllun Elusennol Coleg y Drindod ar ran y Cynllun Elusennol a Llywydd Undeb y Myfyrwyr am yr Undeb Myfyrwyr.

5. Adroddiadau Ariannol, Cofnodion Cyfrifyddu a Gwybodaeth

- (i) Yn unol â Thelerau ac Amodau Cyllido'r Prif Reoleiddiwr ac nid hwyrach na 6 (chwe) mis ar ôl diwedd blwyddyn ariannol y Brifysgol, bydd swyddogion y brifysgol yn llunio cyfrifon grŵp am y flwyddyn honno, a gyflwynir i'r Cyngor ar ôl iddynt gael eu hadolygu gan y Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad a'u cadarnhau gan y Pwyllgor Archwilio a Risg.
- (ii) Bydd swyddogion y Brifysgol hefyd yn darparu cyfrifon rheoli a chyfrifon masnachu ar gyfer y Cyngor a'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad, ynghyd ag unrhyw wybodaeth arall yn ymwneud â materion ariannol y Brifysgol ag y gofynnant amdani o bryd i'w gilydd.
- (iii) Bydd swyddogion y Brifysgol yn sefydlu ac yn cofnodi polisïau cyfrifyddu ar gyfer Grŵp Prifysgol y Drindod Dewi Sant i'w cytuno gan y Pwyllgor Archwilio a Risg. Cynhelir yr holl systemau a chofnodion cyfrifyddu o fewn Grŵp Prifysgol y Drindod Dewi Sant yn unol â gofynion y Rheoliadau Ariannol. Bydd y Polisïau Cyfrifyddu'n cydymffurfio ag egwyddorion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn y DU ("UK GAAP") ac unrhyw Ddatganiad o'r Arfer a Argymhellir ("SORP") perthnasol, a diwygir y Polisïau yn ôl yr angen yn unol ag unrhyw newidiadau yn y ddau hyn.

6. Cyllidebau a Dyrannu Adnoddau

- (i) Bydd y Cyngor yn penderfynu ar y Gyllideb ar gyfer y Brifysgol yn flynyddol, cyn dechrau'r flwyddyn ariannol. Dylatswydd yr Is-Ganghellor yw adrodd wrth y Cyngor a'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad am unrhyw amrywiadau arwyddocaol ar y canlyniad disgwylidig a ddaw i'w sylw hwythau yn ystod y flwyddyn. Nodir y camau priodol ar gyfer delio ag unrhyw amrywiad arwyddocaol yn y Rheoliadau Ariannol.
- (ii) Mae'r Cyngor yn dirprwyo cyfrifoldeb am ddyrannu cyllidebau i'r Is-Ganghellor. At ddibenion yr Ordinhad hon, disgrifir rhywun y dirprwyir cyfrifoldeb cyllidebol iddo/iddi, yn "Ddeiliad Cyllideb". Ymhob achos, mae Deiliaid Cyllideb yn atebol i'w rheolwyr llinell am reolaeth ariannol ar eu cyllidebau, yn unol â chyfarwyddiadau a roddir o bryd i'w gilydd.

7. Ymateb i Honiadau o Dwyll, Llwgrwobrwo ac achosion cysylltiedig o Afreoleidd-dra

- (i) Mae llawer o incwm y Brifysgol yn deillio o gronfeydd cyhoeddus ac mae'n sefydliad elusennol cofrestredig, felly mae ganddi gyfrifoldeb penodol i sicrhau y defnyddir incwm ac adnoddau at y dibenion arfaethedig yn unig.
- (ii) At ddibenion yr Ordinhad hon, mae "twyll" fel y'i diffinnir yn Neddf Twyll 2006 a "llwgrwobrwo" fel y'i diffinnir yn Neddf Llwgrwobrwo 2010. Cyfeiria "achosion cysylltiedig o Afreoleidd-dra" at y troseddau hynny a ddiffinnir yn gyfredol gan Ddeddf Enillion Troseddau 2002 a Rheoliadau Gwyngalchu Arian 2007.
- (iii) Mae twyll a llygredigaeth yn fater difrifol ac mae'r Brifysgol yn ymrwymedig i ymchwilio i bob achos o amheuan ynghylch twyll neu lygredigaeth. Bydd unrhyw aelod o staff, ni waeth beth fo'i swydd neu'i statws, y darganfyddir tystiolaeth prima facie o dwyll neu lygredigaeth yn ei erbyn, yn destun gweithdrefnau disgyblu a all arwain at ddiswyddo. Fel arfer bydd y Brifysgol yn cysylltu â'r heddlu a chaiff geisio iawn drwy achos sifil. Bydd yr Ordinhad hon yn berthnasol i holl aelodau'r Brifysgol.
- (iv) Nodir y prosesau sydd i'w dilyn a'r camau cysylltiedig yng Ngweithdrefn Ymateb i Dwyll/Llwgrwobrwo y Brifysgol, a gynhwysir yn Rheoliadau Ariannol y Brifysgol.
- (v) Mae Cod Ymarfer ar gyfer Archwilio'r Prif Reoleiddiwr yn cynnwys gofyniad bod rhaid i brifysgolion hysbysu'r Prif Reoleiddiwr am unrhyw achosion o dwyll neu afreoleidd-dra gwirioneddol, neu ymgais i'w cyflawni neu amheuaeth o hynny pan fo:
 - Y symiau dan sylw'n fwy nag £20,000, neu â'r potensial i fod;
 - Manylion y twyll yn anarferol, yn anghyffredin neu'n gymhleth; a/neu
 - Tebygolrwydd o ddiddordeb gan y cyhoedd oherwydd natur y twyll neu'r bobl sydd dan sylw.
- (vi) Adroddir am unrhyw achosion o dwyll neu afreolaidd-dra gwirioneddol, neu ymgais i'w cyflawni neu amheuaeth o hynny sy'n cyfateb i'r meini prawf yng Nghod Ymarfer ar gyfer Archwilio'r Prif Reoleiddiwr, wrth Gadeirydd y Cyngor, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Partner Archwilio Allanol.
- (vii) Rhaid cyfeirio unrhyw gais am eirda ar gyfer aelod o staff neu fyfyrwr sydd wedi'i ddisgyblu neu ei erlyn am dwyll neu afreolaidd-dra ariannol arall at yr Is-Ganghellor am gyngor.

- (viii) Adolygir yr Ordinhad hon yn flynyddol ar gyfer addasrwydd i'r diben. Rhoddir gwybod am unrhyw newid a argymhellir i'r Pwyllgor Archwilio a Risg i'w ystyried ac i'r Cyngor i'w gymeradwyo.

8. Rheoli Trysorlys y Grŵp

- (i) Gall y Brifysgol a'i His-gwmnïau 'gronni' neu rannu eu hadnoddau cyfalaf gweithio ariannol, ar sail fyrdymor, i gynorthwyo rheolaeth dda o drysorlys y Grŵp a gwneud y defnydd gorau o'r adnoddau hynny rhwng aelodau'r Grŵp o ddydd i ddydd.
- (ii) Cyngor y Brifysgol a Bwrdd Cyfarwyddwyr yr Is-gwmni perthnasol sydd ag awdurdod i gymeradwyo'r fath gronni. Rhoddir ceisiadau ar gyfer trosglwyddo cyllid yn fyrdymor i'r cyrff perthnasol eu cymeradwyo. Er budd cynllunio ac er mwyn cyflymu prosesu, disgwylir y rhoddir hysbysiad o gais sydd ar ddod i'r corff perthnasol cyn gynted ag y'i rhagwelir, ynghyd â manylion y swm bras ac uchaf. Lle y bo'n briodol, bydd y corff perthnasol yn awdurdodi swyddogion i dynnu'r swm penodedig i lawr pan dderbynnir y cais yn ffurfiol.
- (iii) Mewn achosion eithriadol, os na fydd hysbysiad o gais sydd ar ddod i drosglwyddo cyllid wedi ei roi, ac nad oes cyfarfod o'r corff perthnasol wedi'i drefnu, bydd cyfarfod eithriadol fel arfer yn cael ei alw yn unol â darpariaethau'r dogfennau statudol perthnasol.
- (iv) Ni fydd unrhyw drosglwyddiad cyllid yn weithredol ar ddiwedd blwyddyn ariannol naill ai'r Brifysgol neu'r Is-gwmni.
- (v) Ni chodir llog ar unrhyw drosglwyddiadau cyllid o'r fath ond caiff y trosglwyddwr ofyn i'r trosglwyddai dalu unrhyw gostau a ddaw i ran y trosglwyddwr wrth wneud y trosglwyddiad (gan gynnwys colli llog y byddai fel arall wedi'i gael). Bydd y trosglwyddai yn talu'r holl gostau o'r fath a ddaw i ran y trosglwyddwr yn rhesymol.
- (vi) Gwneir ceisiadau am drosglwyddiadau cyllid o'r fath yn ysgrifenedig gan yr Is-Ganghellor neu enwebai (yn achos y Brifysgol) neu gan y Prif Weithredwr/Cyfarwyddwr Rheoli/Pennaeth (yn achos yr Is-gwmni) a bydd yn nodi:
- i. swm y trosglwyddiad;
 - ii. pwrpas y trosglwyddiad;
 - iii. y dyddiad trosglwyddo y gofynnwyd amdano; a'r
 - iv. dyddiad y bwriedir ad-dalu.
- (vii) Mae'r trefniadau uchod yn berthnasol i drosglwyddiadau tymor byr i reoli'r trysorlys yn unig. Bydd unrhyw drosglwyddiad arall ar ffurf benthyciad rhwng y Brifysgol a'i His-gwmnïau neu i'r gwrthwyneb yn cael ei gofnodi'n briodol mewn cytundeb benthycia ffurfiol yn amodol ar gymeradwyaeth Cyngor y Brifysgol a Bwrdd yr Is-gwmni ac yn unol â chanllawiau rheoleiddiwr perthnasol / cytundebau'r cyfleusterau banc.

Ordinhad V: Staff

1. Swyddogion y Brifysgol

a) Is-Ganghellor

Dynodir yr Is-Ganghellor yn Brif Weithredwr, Prif Swyddog Cyfrifyddu a Phrif Swyddog Academaidd a Gweinyddol a bydd ganddo/ganddi'r pŵer i gyflwyno dyfarniadau gradd ac anrhydeddau academaidd eraill Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant. Bydd yr Is-Ganghellor hefyd yn Brif Weithredwr Grŵp Prifysgol y Drindod Dewi Sant. Mae gan yr Is-Ganghellor gyfrifoldeb dirprwyedig gan y Cyngor ar gyfer: datblygu'r holl gynlluniau strategol a gweithredol; stiwardiaeth o'r holl adnoddau, cyfalaf a refeniw ariannol, o fewn y terfynau a bennir gan Ordinhad; a threfnu a rheoli'r holl adnoddau staff. Penodir yr Is-Ganghellor gan y Cyngor.

b) Dirprwy Is-Gangellorion

Penodir y Dirprwy Is-Gangellorion gan y Cyngor. Maent yn gyfrifol am y meysydd canlynol o weithgareddau'r Brifysgol: materion corfforaethol, strategol ac academaidd; cyllid ac adnoddau; ac ymchwil, arloesi, sgiliau ac ymgysylltu â chymunedau.

c) Pro Is-Gangellorion

Penodir y Pro Is-Gangellorion gan y Cyngor.

d) Deoniaid yr Athrofeydd

Penodir Deoniaid yr Athrofeydd yn bennaf i sefydlu ac arwain yr Athrofeydd academaidd. Penodir y Deoniaid yn unol â gweithdrefnau'r Brifysgol.

e) Profostiaid Campws

Mae'r Profostiaid Campws i'w hystyried yn 'llysgenhadon' ar gyfer hunaniaethau diwylliannol cymuned pob campws. Byddant yn gweithio gyda'r Is-Ganghellor i ddatblygu hunaniaeth gref ar gyfer y myfyrwyr a'r colegau.

f) Penodi'r Is-Ganghellor

- (i) Penodir yr Is-Ganghellor gan y Cyngor a bydd yn ei swydd tan iddo/iddi ymddeol neu gwblhau'r contract fel y'i pennir gan y Cyngor, neu ymddiswyddo neu ei symud o'i swydd, fel y'i disgrifir yn yr Atodiad i Statud X.
- (ii) Bydd y Cyngor yn cytuno ar y broses a gweithdrefn benodi ar gyfer yr Is-Ganghellor a bydd yn sefydlu Pwyllgor Penodi.
- (iii) Bydd y Pwyllgor Penodi yn cymryd y camau fel y gwêl orau i wneud y swydd wag yn hysbys drwy hysbysebu ac unrhyw ddull arall. Bydd ganddo'r pŵer i gadarnhau disgrifiad swydd ar gyfer y swydd, llunio rhestr fer o ymgeiswyr a'u cyfweled. Hefyd gall wahodd unrhyw unigolyn i fod yn ymgeisydd.
- (iv) Caiff y Pwyllgor Penodi ymgynghori ag unrhyw unigolyn arall am y penodiad ac, yn ôl ei ddisgresiwn, caiff gyfethol nid mwy na 2 (dau) unigolyn i weithredu'n aseswyr allanol na fydd yn gymwys i bleidleisio.

- (v) Bydd y Pwyllgor Penodi yn cynnig 1 (un) ymgeisydd i'w benodi gan y Cyngor. Darperir manylion cymwysterau'r ymgeisydd a ddewisir gan y Pwyllgor ar gyfer yr aelodau o'r Cyngor, a gaiff, yn ôl ei ddisgresiwn, wahodd yr ymgeisydd i ddod am gyfweiliad pellach cyn cadarnhau'r penodiad.
- (vi) Os bydd y Pwyllgor Penodi yn methu â chytuno ar 1 (un) ymgeisydd ac y cyflwynna fwy nag 1 (un) ymgeisydd o'r fath, bydd y Cyngor yn gwneud y cyfryw benodiad yn y modd a benderfyna, gan fod yn ymwybodol o ofynion cyfreithiol.

g) Rôl yr Is-Ganghellor

Yr Is-Ganghellor yw Prif Swyddog Cyfrifyddu'r Brifysgol.

Bydd yr Is-Ganghellor, fel Prif Swyddog Gweithredol y Brifysgol, yn atebol i'r Cyngor am weithrediad effeithlon ac effeithiol y Brifysgol. Mae prif swyddogaethau'r rôl fel a ganlyn:

- (i) Bydd gan yr Is-Ganghellor y pŵer i gyflwyno graddau ar unrhyw lefel ac anrhydeddau academiaidd eraill Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant.
- (ii) Bydd yr Is-Ganghellor yn cadeirio'r Senedd.
- (iii) Bydd yr Is-Ganghellor yn aelod ex-officio o gyrff statudol y Brifysgol ac o bob pwyllgor Prifysgol ac eithrio'r Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Pwyllgor Taliadau. Caiff yr Is-Ganghellor fynd i'r Pwyllgor Taliadau drwy wahoddiad ond bydd yn gadael pan drafodir unrhyw fater yn ymwneud â'i delerau / thelerau ac amodau ei hun.
- (iv) Yn amodol ar ddarpariaethau'r Rheoliadau, gall yr Is-Ganghellor wrthod derbyn, neu gall ohirio astudiaethau neu gall dynnu unrhyw fyfyrwr yn ôl o'i astudiaethau a gall wahardd unrhyw fyfyrwr o unrhyw ran o'r Brifysgol.
- (v) Yn amodol ar ddarpariaethau'r Statudau, yr Ordinhadau a'r Rheoliadau, gall yr Is-Ganghellor atal unrhyw aelod o staff dros dro ar gyflog llawn, ei ddiswyddo neu'i symud o'i swydd.

Gall yr Is-Ganghellor ddirprwyo unrhyw rai o'r swyddogaethau a restrir uchod yng nghymalau (ii), (iii) a (iv) i Ddirprwy Is-Ganghellor neu Pro Is-Ganghellor.

h) Penodi'r Dirprwy Is-Gangellorion

- (i) Penodir y Dirprwy Is-Gangellorion gan y Cyngor.
- (ii) Penderfynir hyd a natur contract y Dirprwy Is-Gangellorion gan y Cyngor.
- (iii) Pennir dyletswyddau a swyddogaethau'r Dirprwy Is-Gangellorion gan y Cyngor ac fe'u harferir yn ôl penderfyniad yr Is-Ganghellor, gan gynnwys bod yn atebol i'r Is-Ganghellor am oruchwylio gofynion yr Ordinhadau a'r Rheoliadau ynghylch Disgyblu.
- (iv) Yn absenoldeb yr Is-Ganghellor, bydd yr Is-Gangellorion yn gyfrifol am weithrediad effeithlon ac effeithiol y Brifysgol.

- (v) Bydd Dirprwy Is-Ganghellor yn gweithredu'n Ddirprwy Gadeirydd y Senedd a'r pwyllgorau hynny y mae'r Is-Ganghellor yn aelod ex-officio ohonynt a bydd yn llywyddu yn y cyrff hynny yn absenoldeb yr Is-Ganghellor.
- (vi) Bydd y Dirprwy Is-Gangellorion â hawl i fod yn bresennol ymhob pwyllgor a sefydlir gan y Cyngor.

i) Pro Is-Gangellorion

- (i) Penodir y Pro Is-Gangellorion gan y Cyngor.
- (ii) Bydd y Pro Is-Gangellorion yn benodiadau parhaol.
- (iii) Pennir dyletswyddau a swyddogaethau'r Pro Is-Gangellorion gan y Cyngor ac fe'u harferir ganddynt yn ôl penderfyniad yr Is-Ganghellor, gan gynnwys bod yn gyfrifol i'r Is-Ganghellor am oruchwylio gofynion yr Ordinhadau a'r Rheoliadau ynghylch Disgyblu.

2. Staff y Brifysgol

- (i) Penodir staff heblaw'r Is-Ganghellor, y Dirprwy Is-Gangellorion, y Pro Is-Gangellorion a Chlerc y Cyngor yn unol â Pholisi a Gweithdrefn Recriwtio a Dethol y Brifysgol fel y'i cadarnheir gan y Cyngor.
- (ii) Gwneir darpariaethau ar gyfer Diswyddo staff yn Statud X ac Ordinhad V (6).
- (iii) Ac eithrio yn unol â darpariaethau'r Statud, arferir holl swyddogaethau'r Cyngor mewn perthynas â phenodi a dyrchafu staff y Brifysgol gan bwyllgorau a sefydlir at y diben hwn gan yr Is-Ganghellor.
- (iv) Bydd gan y pwyllgorau bŵer i ddirprwyo, ar amodau a benderfynir gan y Cyngor, unrhyw rai o'u swyddogaethau i bwyllgorau neu is-bwyllgorau a ffurfir o'u nifer eu hun neu a benodir ganddynt fel arall, neu i unigolion o fewn y Brifysgol.
- (v) Penderfynir dyletswyddau Deon, Profost Campws, Cyfarwyddwr, neu Bennaeth Athrofa, Adran, Canolfan neu uned arall, ac ar gyfer cyfarwyddo a gweinyddu endidau o'r fath, gan yr Is-Ganghellor.
- (vi) Nod y Brifysgol yw darparu proses recriwtio a dethol a gynllunnir ac a weithredir yn dda, sy'n amserol ac wedi'i seilio ar deilyngdod, sy'n arwain at benodi staff o ansawdd uchel sy'n bodloni anghenion y swydd ac sy'n cefnogi cyfeiriad strategol y Brifysgol.
- (vii) Mae'r Brifysgol yn ymrwymedig i bolisi cynhwysfawr o Gyfle Cyfartal mewn Cyflogaeth sy'n gyson ag Erthygl V.1 y Siarter a lle'r ymdrinnir â phob unigolyn ar sail ei rinweddau a'i alluoedd perthnasol. Ceisia'r Brifysgol hyrwyddo arferion recriwtio a dethol da a theg.
- (viii) Disgwylir i bawb sy'n ymwneud â recriwtio a dethol staff gadw at bolisi a gweithdrefnau Recriwtio a Dethol y Brifysgol a sicrhau bod eu gweithredoedd yn gyson ag egwyddorion y gweithdrefnau hyn. Rhaid bod pob aelod o bob Panel Dethol, fel y bo'n

briodol i'r swydd ac yn gyson â'r polisi, wedi ymgymryd â hyfforddiant mewn recriwtio a dethol.

- (ix) Ni fydd rhywun y rhoddwyd cyfnod sabothol iddo/iddi am gyfnod o amser yn ymgymryd ag unrhyw rai o'r dyletswyddau sy'n gysylltiedig â'i swydd barhaol o fewn y Brifysgol yn ystod cyfnod sabothol o'r fath, oni bai ei bod yn ofynnol iddo/iddi wneud yn unol â chyfarwyddiadau'r Is-Ganghellor.

3. Cyfnod Prawf

- (i) Yn ôl y drefn arferol, mae'n ofynnol i'r holl unigolion newydd a benodwyd dreulio cyfnod prawf mewn perthynas â'i gyflogaeth gyda'r Brifysgol. Yn y rhan fwyaf o achosion bydd cwblhau'r cyfnod prawf yn llwyddiannus yn amod cyflogaeth. Mae'r Brifysgol yn ystyried y cyfnod prawf yn gam cadarnhaol sy'n ceisio cynorthwyo unigolion newydd a benodwyd i drosglwyddo'n effeithiol i swydd newydd a hynny mor ddidrafferth â phosibl.
- (ii) Mae nodau a diben cyfnod prawf fel a ganlyn:
- Monitro, asesu a rheoli ymddygiad a pherfformiad gweithiwr cyflogedig lle bo angen;
 - Sicrhau bod gweithwyr cyflogedig wedi cael pob cyfle i addasu i'r dyletswyddau sy'n gymesur â'r swydd neu'r rôl y'u penodwyd iddi; a
 - Galluogi gweithiwr cyflogedig a'r Brifysgol i benderfynu cydnawsedd y naill a'r llall o fewn cyd-destun y gweithle.
- (iii) Nodir y weithdrefn sydd i'w dilyn yn ystod ac ar ddiwedd y cyfnod prawf yn y Polisi Cyfnod Prawf, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd.
- (iv) Nid yw darpariaethau Statud X a'r Ordinhad hon yn lleihau effaith y ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â diogelu gweithwyr cyflogedig.

4. Athrawon, Athrawon Cyswllt a Darllenwyr

- (i) Gall y Brifysgol ddyfarnu teitlau Athro, Athro Cyswllt a Darlennydd i aelodau o staff Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant sy'n gallu dangos cyflawniad rhagorol o ran hyrwyddo gwybodaeth, hyrwyddo dysg, drwy gydnabyddiaeth a statws proffesiynol neu drwy arwain a rheoli academiaidd. Nodir y broses a'r meini prawf dethol cyflawn ar gyfer dyfarnu'r teitlau hyn yn yr Atodiad.
- (ii) Gellir dyfarnu'r teitl Athro Emeritws i gyn-aelodau staff ar yr amod eu bod yn bodloni'r meini prawf a bennir gan y Senedd a'r Cyngor.

5. Egwyddorion Cyffredinol Dehongli a Chymhwysio

- (i) Cymhwysir a dehonglir unrhyw Ordinhadau neu Reoliadau mewn modd a fydd yn rhoi'r egwyddorion arweiniol a nodir yn Statud X, cymal 2 mewn grym. Pan fydd aelod o staff yn apelio at Statud X, cymal 2, ystyrir yr hawliad hwnnw gan yr unigolyn neu'r unigolion sy'n delio â'r mater.

- (ii) Bydd y Brifysgol yn rhoi sylw i adrannau VI a VII yr Argymhelliad ynghylch Statws Personél Addysgu ym maes Addysg Uwch a fabwysiadwyd gan Gynhadledd Gyffredinol Sefydliad Addysg, Gwyddoniaeth a Diwylliant y Cenhedloedd Unedig (UNESCO) ym Mharis ar 11 Tachwedd 1997.

6. Diswyddo, Gweithdrefnau Cwyno a Materion Cysylltiedig (Statud X, Rhan I)

a) Diswyddo ar sail Achos Da

- (i) Caiff aelodau o staff eu diswyddo ar sail achos da, fel y'i diffinnir yn Statud II, ac yn gyson ag adran 98 Deddf Hawliau Cyflogaeth 1996.
- (ii) Nodir y weithdrefn ar gyfer diswyddo aelodau o staff, ac eithrio'r Is-Ganghellor a staff yn eu cyfnod prawf, yn y Polisi Disgyblu, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd.
- (iii) Noda Statud X - Atodiad: Darpariaethau yn ymwneud â'r Is-Ganghellor, y weithdrefn ar gyfer symud yr Is-Ganghellor o'i swydd.

b) Diswyddo o fewn y Cyfnod Prawf

Nodir y weithdrefn ar gyfer diswyddo staff o fewn eu cyfnod prawf yn y Polisi Cyfnod Prawf, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd.

c) Diswyddo drwy Ddileu Swyddi (Statud X, Rhan II)

- (i) Pryd bynnag y bo'n bosibl, dymuna'r Brifysgol osgoi gorfod diswyddo staff oherwydd dileu swyddi. Os na ellir osgoi dileu swyddi bydd y Brifysgol yn sicrhau ei bod yn rhybuddio gweithwyr cyflogedig a effeithir arnynt ac yn ymgynghori â nhw, yn mabwysiadu gweithdrefn ddethol deg ac yn ystyried cyflogaeth arall fel modd o osgoi diswyddiadau. Ymdrinnir â diswyddo oherwydd dileu swyddi - Statud X, 1, Rhan II (heblaw am beidio ag adnewyddu contract cyfnod penodol) yn unol â'r gweithdrefnau a nodir ym Mholisi Rheoli Newid y Brifysgol, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd.
- (ii) Bydd gan ddileu swydd yr un ystyr ag yn adran 139 Deddf Hawliau Cyflogaeth 1996.
- (iii) Bydd y Brifysgol yn ymgynghori â chynrychiolwyr priodol yn unol ag adran 188 Deddf yr Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur (Cydgrynhoi) 1992 ac i'r graddau y mae hynny'n ofynnol gan yr adran hon o'r ddeddf, a thrwy drafodaeth â'r staff dan sylw.
- (iv) Ni fydd y pŵer i ddiswyddo a'r gweithdrefnau a bennir dan y Rhan hon yn berthnasol i'r staff hynny a ddiffinnir yn isadrannau (3) i (6) adran 204 Deddf Diwygio Addysg 1988 (staff a benodwyd cyn 20 Tachwedd 1987 ac nac ydynt wedi eu dyrchafu ar ôl hynny), a fydd at y diben hwn yn parhau i fod yn destun pwerau, os oes rhai, a gymhwyswyd iddynt cyn cyflwyno'r Statud a wnaethpwyd gan y Comisiynwyr Prifysgol wrth arfer eu pwerau dan adrannau 203 a 204 Deddf Diwygio Addysg 1988.
- (v) Ni fydd y Rhan hon yn berthnasol i beidio ag adnewyddu contract cyfnod penodol, yr ymdrinnir ag ef dan gymal 6.f isod.

- (vi) Bydd cyflogai a fydd yn cael ei ddiswyddo oherwydd dileu swyddi â'r hawl i apelio i is-bwyllgor apeliadau Cyngor y Brifysgol. Bydd yr is-bwyllgor apeliadau â'r hawl i adolygu pob agwedd ar y mater. Nodir y weithdrefn ar gyfer penodi is-bwyllgor apeliadau Cyngor y Brifysgol mewn atodiad i'r Polisi Rheoli Newid.

d) Diswyddo ar Sail Camau Disgyblu (Statud X, Rhan III)

- (i) Cydnabyddir yn llwyr fod gweithwyr cyflogedig y Brifysgol at ei gilydd yn ymddwyn mewn ffordd briodol a rhesymol. Fodd bynnag, mae'n hanfodol, er mwyn cynnal gweithgarwch y Brifysgol ac er diogelwch a lles ei holl weithwyr cyflogedig, fod gweithdrefnau priodol yn eu lle ar gyfer disgyblu aelodau o staff ar sail camymddwyn a pherfformiad anfoddhaol.
- (ii) Mae'r Polisi Disgyblu, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd, yn berthnasol i'r holl staff, ac eithrio staff o fewn eu cyfnod prawf.

e) Diswyddo ar Sail Iechyd neu Anallu (Statud X, Rhan IV)

- (i) Dymuna'r Brifysgol sicrhau y gall yr holl weithwyr cyflogedig gyflawni'u dyletswyddau dan gontract yn effeithiol yn y gweithle a derbyn cefnogaeth briodol pan fo unrhyw anawsterau o ran perfformiad.
- (ii) Nodir y weithdrefn a gymhwysir gan y Brifysgol i'r holl staff, ac eithrio staff o fewn eu cyfnod prawf, yn y Polisi Gallu, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd.
- (iii) Cyfeiria Anallu fel y'i diffinnir yn Statud X at sgil, dawn, iechyd (corfforol neu feddyliol) neu unrhyw nodwedd gorfforol neu feddyliol arall ac mae'n gyson ag adran 98 Deddf Hawliau Cyflogaeth 1996.
- (iv) Mae'r Polisi Rheoli Absenoldeb Oherwydd Salwch, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd, yn cefnogi'r Polisi Gallu drwy nodi gweithdrefnau ar gyfer delio ag absenoldeb oherwydd salwch tymor byr a thymor hir. Mae'r polisi'n berthnasol i'r holl staff, ac eithrio staff yn eu cyfnod prawf.
- (v) Ni ellir diswyddo unrhyw aelod o staff os byddai'r diswyddo hwnnw'n mynd yn groes i Ddeddf Cydraddoldeb 2010.
- (vi) Mae'r ddarpariaeth ar gyfer symud yr Is-Ganghellor o'i swydd oherwydd anallu ar sail feddygol yn dilyn y weithdrefn a nodir yn y Polisi Rheoli Absenoldeb Oherwydd Salwch yn amodol ar yr addasiadau a nodir yn Statud X – Atodiad: Darpariaethau yn ymwneud â'r Is-Ganghellor.

f) Diswyddo ar unrhyw Sail arall (Statud X, Rhan V)

- (i) Mae adran 98 Deddf Hawliau Cyflogaeth 1996 yn nodi'r rhesymau teg dros ddiswyddo.
- (ii) Mae'r Polisi Rheoli Newid, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd, yn ogystal â'r gweithdrefnau sydd i'w dilyn mewn perthynas â'r posibilrwydd o ddileu swyddi, hefyd yn nodi gweithdrefnau y bydd y Brifysgol yn eu dilyn mewn perthynas â diswyddiadau eraill. Nodir y weithdrefn ar gyfer terfynu contract cyfnod penodol mewn polisi penodol. Bydd darpariaethau'r Ordinhad hon yn rhoi sylw i Reoliadau

Cyfnod Penodol (Atal Triniaeth Lai Ffatriol) 2002 ("y Rheoliadau Cyfnod Penodol").

7. Gweithdrefnau Disgyblu a Chwyno

a) Cod Ymarfer

Wrth lunio polisïau a gweithdrefnau Disgyblu a Chwyno mae'r Brifysgol wedi rhoi sylw i adran 1 ac adran 2 y Cod Ymarfer ar Weithdrefnau Disgyblu a Chwynion Cyflogaeth (fel y caiff ei ddiwygio neu ei ddisodli o bryd i'w gilydd) a ryddhawyd gan y Gwasanaeth Cynghori, Cymodi a Chyflafareddu (ACAS) dan adran 199 Deddf yr Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur (Cydgrynhoi) 1992 a ddaeth i rym drwy orchymyn yr Ysgrifennydd Gwladol ar 6 Ebrill 2009.

b) Polisi Disgyblu

- (i) Mae Polisi Disgyblu'r Brifysgol, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd, yn cynnig gweithdrefnau anffurfiol a ffurfiol sy'n berthynol i'r honiadau a wneir. Rhoddir yr hawl i staff gael rhywun yn gwmni iddynt fel yr eglurir yn y polisi.
- (ii) Os yw'n briodol, gellir atal yr aelod o staff o'r gwaith dros dro tra ystyrir y mater. Dylid trafod y rheswm neu'r rhesymau dros atal o'r gwaith dros dro a'r gofynion yn ystod y cyfnod atal hwnnw mewn cyfarfod gyda'r aelod o staff. Cadarnheir y trefniadau'n ysgrifenedig. Os nad yw'n bosibl cwrdd â'r aelod o staff, anfonir hysbysiad ysgrifenedig at yr aelod o staff a threfnir dyddiad cyfarfod i drafod y rhesymau dros atal o'r gwaith dros dro a'r trefniadau yn ystod y cyfnod atal hwnnw.
- (iii) Bydd gan yr aelod o staff hawl i apelio fel y'i nodir yn y Polisi Disgyblu.

c) Ymchwiliadau i Honiadau o Gamymddwyn mewn perthynas ag Ymchwil

- (i) Ymgymerir ag ymchwiliadau i honiadau o gamymddwyn mewn perthynas ag ymchwil yn unol â gweithdrefnau'r Brifysgol, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd.
- (ii) Mae'n bosibl y dygir honiadau o gamymddwyn mewn perthynas ag ymchwil i sylw'r Brifysgol yn fewnol neu'n allanol gan unigolyn neu gan sefydliad. Beth bynnag bo ffynhonnell yr honiad, bydd y Brifysgol yn ceisio sicrhau y ceir cyfiawnder, ac y caiff ei weld, ar gyfer y parti sy'n cwyno a'r parti cyhuddedig. Bwrir ymlaen â chwynion bona fide gydag uniondeb a chyfrinachedd a gwneir pob ymdrech i sicrhau yr â'r ymchwiliad yn ei flaen heb niwed i'r achwynydd na'r cyhuddedig. Mae staff â hawl i ddisgwyl yr ystyrir eu gwaith ymchwil yn waith gonest, nes y'i dangosir fel arall, ac y cânt eu hamddiffyn rhag cwynion di-sail, disylwedd, niweidiol neu faleisus; bydd yr egwyddor hon yn arwain gweithdrefnau'r Brifysgol.
- (iii) Bydd y Brifysgol yn sicrhau, cyn belled ag y bo modd, yr ymdrinnir â thrafodion unrhyw ymchwiliad fel rhai cyfrinachol. Fodd bynnag, pan fo gwrthdaro rhwng yr angen am gyfrinachedd a'r angen i geisio'r gwirionedd, rhaid i'r ail gael y flaenoriaeth.

d) Polisi Cwyno (Statud X, Rhan VI)

- (i) Nod y Brifysgol yw darparu amgylchedd gwaith cadarnhaol a chefnogol ond mae'n cydnabod y gall materion godi rhwng cydweithwyr neu gyda gofynion gwaith, neu o ran disgwyliadau cyflogeion.
- (ii) Mae'r Brifysgol yn ceisio datrys unrhyw gwynion unigol a godir gan aelodau o staff yn gyflym ac yn anffurfiol pan fo hyn yn bosibl ond mae'n cydnabod y bydd rhai cwynion yn gofyn am ddull mwy ffurfiol. Mae'r Polisi Cwyno, fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd, yn nodi'r gweithdrefnau ar gyfer datrys ac unioni cwynion. Mae'r Polisi yn berthnasol i'r holl staff.

8. Datgeliadau er Lles y Cyhoedd

- (i) Mae'r Brifysgol yn ymrwymedig i'r safonau uchaf o ran bod yn agored, uniondeb ac atebolrwydd. Ceisia gynnal ei busnes mewn modd cyfrifol, gan gymryd i ystyriaeth ofynion y cyrff cyllido a safonau bywyd cyhoeddus a nodir yn adroddiadau'r Pwyllgor Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus. Mae polisi a gweithdrefn y Brifysgol ar gyfer Datgelu er Lles y Cyhoedd neu 'Chwythu'r Chwiban' yn rhan o Reoliadau Ariannol y Brifysgol.

Ordinhad VI: Myfyrwyr

1. Myfyrwyr y Brifysgol

a) Matriciwleiddio

- (i) Matriciwleiddio yw cofrestru myfyriwr yn ffurfiol yn y Brifysgol i ddilyn cwrs astudio sy'n arwain at ddyfarniad a enwir.
- (ii) Ar gyfer gradd gyntaf, bydd ymgeiswyr matriciwleiddio o leiaf 17 (dwy ar bymtheg) oed ar ddiwrnod cyntaf mis Hydref ym mlwyddyn gyntaf eu hymgeisyddiaeth a byddant wedi llwyddo mewn arholiad a gymeradwyir gan y Senedd fel cymhwyster ar gyfer matriciwleiddio neu wedi'u heithrio o hynny gan y Senedd dan amodau a bennir gan Reoliadau. Bydd y pŵer gan yr Is-Ganghellor i lacio'r amod ynghylch oed mewn achosion eithriadol.
- (iii) Wrth iddynt matriciwleiddio gyda'r Brifysgol bydd myfyrwyr yn talu'r ffi a bennir gan Reoliadau ac yn darparu'r holl ddata personol ar gyfer y Brifysgol y mae eu hangen i gydymffurfio â gofynion statudol y cyrff cyllido ac asiantaethau eraill y llywodraeth, yn cynnwys eu dyddiad geni. Rheolir y defnydd o'r data hyn gan delerau cofrestriad y Brifysgol dan y Ddeddf Diogelu Data.
- (iv) Bydd matriciwleiddio yn cyflwyno breintiau aelodaeth myfyrwyr yn y Brifysgol fel y bo'n briodol i'r dosbarthiadau priodol o fyfyrwyr a bydd yn eu rhoi dan orfodaeth i gydymffurfio â rheolau'r Brifysgol ac i ufuddhau i awdurdodaeth y Senedd.

b) Myfyrwyr Cofrestredig

- (i) Gellir terfynu cofrestriad fel myfyriwr unrhyw fyfyrwr sy'n methu â bodloni'r arholwyr mewn unrhyw arholiad a bennir yn y Rheoliadau Academaidd neu gan y Senedd ar gyfer y cwrs astudio a ddilynir.
- (ii) Heblaw am fethu unrhyw arholiad, terfynir cofrestriad fel myfyriwr ar sail academaidd yn unol â gweithdrefn a osodir gan y Senedd a fydd yn rhoi cyfle i'r myfyriwr gyflwyno sylwadau.
- (iii) Gan weithredu'n unol â Rheoliadau Academaidd a gymeradwyir gan y Senedd, gall yr Is-Ganghellor ohirio neu derfynu'r cofrestriad fel myfyriwr, neu beidio â chyflwyno dyfarniad gradd, diploma neu dystysgrif ac atal y dystysgrif ar gyfer y dyfarniad hwnnw yn achos unrhyw fyfyrwr sydd mewn dyled i'r Brifysgol.
- (iv) Bydd y Senedd yn sefydlu gweithdrefnau i gyflwyno neu i dynnu'n ôl unrhyw radd, diploma, tystysgrif neu ddyfarniad, cymhwyster, gwobr neu anrhydedd arall a ddyfarnwyd gan y Brifysgol a'r holl freintiau a gysylltir ag ef/hi, os darganfyddir ar unrhyw adeg ac y profir yn foddhaol yng ngolwg y Senedd y bu unrhyw achos arwyddocaol o afreoleidd-dra yn y digwyddiadau neu'r amgylchiadau a arweiniodd at ddyfarnu'r radd, y diploma, y dystysgrif neu unrhyw ddyfarniad, cymhwyster, gwobr neu anrhydedd arall.

2. Yr Undeb Myfyrwyr

- (i) Mae Siarter Atodol y Brifysgol yn darparu ar gyfer Undeb Myfyrwyr. Bydd yr Undeb Myfyrwyr yn pennu'i hunaniaeth yn unol â'i Gyfansoddiad.
- (ii) Bydd cyfansoddiad yr Undeb Myfyrwyr yn amodol ar gymeradwyaeth Cyngor y Brifysgol ar gyfnodau o nid llai na 5 mlynedd.
- (iii) Nod yr Undeb Myfyrwyr yw hyrwyddo addysg myfyrwyr ym Mhrifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant er lles y cyhoedd drwy'r canlynol:
 - a) Hybu buddiannau a lles myfyrwyr ym Mhrifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant yn ystod eu rhaglen astudio a chynrychioli, cefnogi a chynghori myfyrwyr;
 - b) Bod yn sianel gynrychiadol gdnabyddedig rhwng myfyrwyr a Phrifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant ac unrhyw gyrff allanol eraill; a
 - c) Darparu gweithgareddau cymdeithasol, diwylliannol, adloniadol a chwaraeon, ynghyd â fforymau ar gyfer trafodaethau a dadleuon er datblygiad personol ei Fyfrwyr.

3. Cod Disgyblaeth Myfyrwyr

- (i) Mae Erthygl IV Siarter y Brifysgol yn trosglwyddo pŵer y Brifysgol i bennu darpariaethau disgyblu y bydd myfyrwyr y Brifysgol neu unigolion eraill sy'n defnyddio cyfleusterau'r Brifysgol yn rhwym wrthynt.
- (ii) At ddibenion disgyblu, mae chwe maes neu weithgaredd o awdurdodaeth:
 - a) Tir ac adeiladau'r Undeb Myfyrwyr a gweithgareddau'r Undeb Myfyrwyr, boed hynny o fewn tir ac adeiladau'r Brifysgol ai peidio;
 - b) Y preswylfeydd a gweithgareddau'r preswylfeydd boed hynny o fewn tir ac adeiladau'r Brifysgol ai peidio;
 - c) Adeiladau adrannau a gweithgareddau adrannau'n cynnwys teithiau maes;
 - d) Ardaloedd eraill o'r Brifysgol;
 - e) Camymddwyn o natur sy'n debygol o effeithio ar enw a statws da'r Brifysgol gydag unrhyw rai o'i rhanddeiliaid a/neu'r gymuned ehangach; a
 - f) Chamdefnyddio cyfleusterau neu weithgareddau cyfrifiadurol.
- (iii) Cyhoeddir y weithdrefn sy'n ymwneud â disgyblu myfyrwyr ar wefan y Brifysgol.

4. Gweithdrefn ar gyfer Delio â Chwynion gan Fyfrwyr

- (i) Anela'r Brifysgol at ddarparu'r safonau uchaf o ran addysgu ac at ddarparu'r profiad llawnaf o fywyd Prifysgol; at hynny ymdrecha'r Brifysgol i gyflawni safon o berfformiad gweinyddol cyffredinol, yn nhermau ansawdd gwasanaeth ac effeithlonrwydd

gweithredu, sy'n ategu ac yn atgyfnerthu rhagoriaeth ei haddysgu a'i hymchwil. Fodd bynnag, mae'r Brifysgol yn cydnabod, os bydd myfyrwyr yn ystyried bod ganddynt sail i gwyno ynghylch gwasanaethau academiaidd neu wasanaethau gweinyddol, dylai gweithdrefn eglur, gyson fod ar gael y gellir ymchwilio i'r cwynion hyn a'u hystyried drwyddi.

- (ii) Nodir y weithdrefn ar gyfer delio â chwynion gan fyfyrwyr yn y Llawlyfr Ansawdd Academiaidd.
- (iii) Nid yw'r Ordinhad hon yn cwmpasu'r canlynol:
 - a) Apeliadau Academiaidd;
 - b) Datgeliadau er Lles y Cyhoedd; neu
 - c) Gwynion am y broses dderbyn.

Pennir gweithdrefnau ar gyfer delio â'r materion hyn yn y Llawlyfr Ansawdd Academiaidd neu ar wefan y Brifysgol.

- (iv) Pan fydd myfyriwr wedi cwblhau gweithdrefnau cwyno mewnol y Brifysgol, bydd y Brifysgol yn rhyddhau Llythyr Cwblhau Gweithdrefnau. Os yw'r myfyriwr yn parhau i fod yn anfodlon caiff gyflwyno cwyn i Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol ar gyfer Addysg Uwch, yn amodol ar y graddfeydd amser ac yn unol â'r gweithdrefnau a nodwyd gan y Swyddfa honno.
- (v) Mae'r Brifysgol yn cadw'r hawl i wrthod cwyn pan gaiff ei gyflwyno:
 - a) fwy na thri (3) mis ar ôl i fyfyriwr gwblhau ei raglen astudio, tynnu yn ôl ohoni neu gael ei dynnu yn ôl ohoni; a / neu
 - b) fwy na thair (3) blynedd ar ôl y digwyddiad(au) gwirioneddol y mae'r gwyn yn cyfeirio ato/atynt.

5. Cymdeithasau Cyn-fyfyrwyr

- (i) Enw Cymdeithas cyn-fyfyrwyr y Brifysgol fydd Cymdeithas Cyn-fyfyrwyr Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant / University of Wales: Trinity Saint David Alumni Association. Bydd cysylltiadau penodedig â chyn-fyfyrwyr a fydd yn rhoi sylw i'r cysylltiad hanesyddol â Chymdeithas Llambod, cyn-fyfyrwyr Coleg y Drindod Caerfyrddin, Coleg Prifysgol y Drindod a chyn-fyfyrwyr Prifysgol Fetropolitan Abertawe.
- (ii) Dan ymbarél Cymdeithas Cyn-fyfyrwyr Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant a hyd y gellir rhagweld, bydd 3 (tair) cymdeithas cyn-fyfyrwyr wedi'u seilio ar y campysau i adlewyrchu hanes a thraddodiadau pob campws.
- (iii) Mae amcanion y Gymdeithas fel a ganlyn:
 - a) hyrwyddo perthynas fuddiol rhwng y Brifysgol, cyn-fyfyrwyr a rhanddeiliaid eraill;
 - b) hyrwyddo a chefnogi grwpiau cyn-fyfyrwyr a'u gweithgareddau;

- c) hyrwyddo buddiannau ac enw da'r Brifysgol;
 - d) cynrychioli barn cyn-fyfywrwr a chynghori'r Brifysgol;
 - e) annog a helpu gyda chyfathrebu effeithiol rhwng y Brifysgol, grwpiau cyn-fyfywrwr a chyn-fyfywrwr unigol; a
 - f) helpu'r Brifysgol i godi cyllid gan gyn-fyfywrwr ac eraill.
- (iv) Bydd aelodau'r Gymdeithas Cyn-fyfywrwr fel a ganlyn:
- Aelodau Cymdeithas Llambod;
 - Aelodau cyn-fyfywrwr Coleg y Drindod Caerfyrddin;
 - Aelodau cyn-fyfywrwr Coleg Prifysgol y Drindod;
 - Aelodau cyn-fyfywrwr Prifysgol Fetropolitan Abertawe;
 - Cyn-fyfywrwr y Brifysgol sydd wedi cwblhau cwrs neu gyfnod astudio cydnabyddedig;
 - Staff a chyn-staff y Brifysgol a'i cholegau rhagflaenol, gan gynnwys staff gwadd a chymrodyr;
 - Aelodau cyfredol a chyn-aelodau o Gyngor y Brifysgol;
 - Graddedigion er anrhydedd; ac
 - Unigolion fel y'i pennir gan Fwrdd y Gymdeithas Cyn-fyfywrwr.
- (v) Bydd Cyfansoddiad y Gymdeithas Cyn-fyfywrwr yn amodol ar gymeradwyaeth Cyngor y Brifysgol ar gyfnodau o nid llai na 5 (phum) mlynedd.

Atodiad

1. Proses ar gyfer Penodi Athrawon, Athrawon Cyswllt a Darllenwyr

Sefydlir Pwyllgor Penodi i ystyried ceisiadau am y dyfarniadau hyn. Adroddir ar yr holl argymhellion a wneir gan y Pwyllgor hwn wrth y Senedd a'r Cyngor i'w cadarnhau.

a) Proses: Athrawon ac Athrawon Cyswllt

(i) Cam Un

Dylai aelodau o'r staff sydd am wneud cais am gyflwyno iddynt deitl Athro neu Athro Cyswllt ymgynghori yn y lle cyntaf â'r Is-Ganghellor. Y cam cyntaf fydd cyflwyno llythyr cais a gefnogir gan curriculum vitae.

Bydd yr Is-Ganghellor yn penderfynu a oes achos prima facie ar gyfer cyflwyno'r cais i Bwyllgor Penodi.

Os ystyria'r Is-Ganghellor nad oes achos prima facie wedi'i ddangos, rhoddir gwybod i'r ymgeisydd am y rhesymau. Bydd cyfle am adborth pellach ar ddatblygiad personol yr ymgeisydd.

Os bydd ymgeisydd wedi'i dramgwyddo gan benderfyniad yr Is-Ganghellor i beidio â chyflwyno'r cais i Bwyllgor Penodi, caiff ef neu hi wneud cais i'r Is-Ganghellor gael adroddiad annibynnol gan asesydd allanol a rhoi ystyriaeth bellach i'r cais. Bydd unrhyw benderfyniad yn dilyn adolygiad allanol annibynnol yn derfynol.

Caiff ymgeiswyr enwebu 5 (pum) canolwr.

(ii) Cam Dau

Sefydlir Pwyllgor Penodi.

b) Meini Prawf Dyfarnu

(i) Ar gyfer Teitl "Athro"

Gellir dyfarnu teitl Athro i staff y Brifysgol y gellir eu hystyried yn rhagorol mewn o leiaf 1 (un) o'r categorïau canlynol ac sy'n uchel eu cyflawniad mewn o leiaf 1 (un) arall:

1. Cyfraniad sylweddol i gynyddu gwybodaeth trwy ymchwil, ysgolheictod, cyhoeddi, trosglwyddo gwybodaeth neu ymarfer proffesiynol y disgwyliid iddo fod yn rhyngwladol ei gwmpas.
2. Cyfraniad sylweddol i gynyddu dysg trwy arwain datblygiad ym maes addysgu a'r cwricwlwm.
3. Cydnabyddiaeth broffesiynol a statws ymhlith cymheiriaid.
4. Arweinyddiaeth a rheolaeth academaidd strategol.

(ii) Ar gyfer Teitl "Athro Cyswllt"

Gellir dyfarnu teitl Athro Cyswllt i staff y Brifysgol y gellir eu hystyried yn rhagorol mewn o leiaf 1 (un) o'r categorïau canlynol ac sy'n uchel eu cyflawniad mewn o leiaf 1 (un) arall:

1. Cyfraniad i gynyddu gwybodaeth trwy ymchwil, ysgolheictod, cyhoeddi, trosglwyddo gwybodaeth neu ymarfer proffesiynol y disgwyliad iddo fod yn genedlaethol ei gwmpas.
2. Cyfraniad i gynyddu dysg trwy arwain datblygiad ym maes addysgu a'r cwricwlwm.
3. Cydnabyddiaeth broffesiynol a statws ymhlith cymheiriaid.
4. Arweinyddiaeth a rheolaeth academaidd.

c) Y Broses Benodi

Bydd y Pwyllgor Penodi yn cynnwys y canlynol:

- Yr Is-Ganghellor (Cadeirydd);
- Dirprwy Is-Gangellorion
- 1 (un) Athro, sy'n allanol i Brifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant, i fod yn aelod parhaol (a enwebir gan yr Is-Ganghellor ac, os yw'n bosibl, i fod yn aelod allanol o'r Pwyllgor Ymchwil). Efallai y bydd gofyn i'r aelod hwn ddarparu barn trwy ohebiaeth; a
- 3 (tri) unigolyn allanol, a enwebir gan y Cadeirydd, a fydd yn bobl o statws priodol sy'n meddu ar wybodaeth arbenigol am y pwnc dan sylw neu am bwnc cytras, y bydd 1 (un) ohonynt fel arfer yn aelod o'r staff athrawol mewn sefydliad arall. Gellir enwebu'r unigolion allanol hyn o'r rhestr a ddarperir gan yr ymgeisydd ond ni fyddent yn cynnwys y rheini y gofynnwyd iddynt am eirida yng Ngham I. Gofynnir i'r ail set hon o unigolion allanol roi barn ar yr ymgeiswyr drwy ohebiaeth ac os cyfwelir yr ymgeiswyr bydd o leiaf 1 (un) o'r unigolion allanol (a enwebir gan yr Is-Ganghellor) yn ymuno â'r panel cyfweld.

Penodir clerc i gefnogi gwaith y Pwyllgor Penodi. Bydd ef neu hi'n darparu copiâu o'r holl dystiolaeth sydd ar gael ar gyfer holl aelodau'r Pwyllgor:

1. Datganiad gan yr ymgeisydd i gefnogi'r cais;
2. Curriculum vitae yr ymgeisydd;
3. Rhestr cyhoeddiadau;
4. Adroddiadau canolwyr.

Gall y Pwyllgor hefyd ystyried ceisiadau am fod yn Ddarllenydd neu am Gadair Personol trwy ohebiaeth, er bod modd trefnu cyfarfod ffurfiol yn ôl disgrisiwn yr Is-Ganghellor neu ar gais unrhyw aelod arall o'r Pwyllgor.

Nodir y meini prawf sydd i'w defnyddio gan y Pwyllgor wrth ystyried ymgeiswyr yn y Llawlyfr Ansawdd Academaidd. Gall cydbwysedd y meini prawf hyn amrywio mewn achosion unigol, yn enwedig yn achos ysgolheigion ac ymchwilwyr rhagorol.

Dylai'r Pwyllgor gytuno, naill ai'n unfryd neu drwy fwyafrif dros bawb, y dylid cymeradwyo cais. Wedyn cyflwynir yr argymhelliad i'r Senedd ac i'r Cyngor i'w gadarnhau.

Os bydd y Pwyllgor yn cytuno, naill ai'n unfryd neu drwy fwyafrif, na ddylid cymeradwyo cais, bydd yr Is-Ganghellor yn siarad â'r ymgeisydd ac yn rhoi rhesymau a sylwadau'r Pwyllgor.

Os bydd ymgeisydd wedi'i dramgwyddo gan benderfyniad y Pwyllgor i beidio ag argymhell dyrchafiad, gall ef neu hi ofyn i'r Is-Ganghellor gael asesiadau annibynnol pellach. Yn yr achos hwn, bydd yr Is-Ganghellor yn cyfeirio'r dystiolaeth ychwanegol i'r Pwyllgor i'w hystyried ymhellach. Wedyn bydd penderfyniad y Pwyllgor yn derfynol.

Ni chaiff ymgeisydd sydd wedi gwneud cais aflwyddiannus am gyflwyno iddo/iddi deitl Darlennydd wneud cais pellach oddi mewn i gyfnod o 24 (bedwar ar hugain) mis i ddyddiad y penderfyniad a wnaethpwyd ynghylch y cais cynharach.

d) Tystiolaeth yn Ymwneud â Dysgu gan Fyfyrrwyr ac Addysgu Myfyrrwyr

Gallai tystiolaeth o gymhwysedd neu ragoriaeth yn eich addysgu'ch hun gynnwys nifer o'r canlynol:

- Adborth gan fyfyrwyr;
- Arsylwadau cymheiriaid gan gydweithwyr eraill;
- Adroddiadau arholwyr allanol;
- Datblygu deunyddiau addysgu;
- Cyflwyno dulliau addysgu ac asesu arloesol (gydag arddangosiad o'u llwyddiant);
- Goruchwyllo nifer o fyfyrwyr ymchwil yn llwyddiannus;
- Cario llwyth addysgu sy'n drymach na'r cyfartaledd (o ran maint ac ehangder) yn gyson;
- Bod ar gael i fyfyrwyr y tu hwnt i oriau cyswllt ffurfiol ac oriau swyddfa;
- Hunanwerthuso; neu
- Gymryd rhan mewn gweithgareddau datblygu staff.

Gallai tystiolaeth o gyfranogiad neu arweinyddiaeth yn natblygiad dysgu ac addysgu yn yr adran gynnwys y canlynol:

- Gweithredu'n gydlynedd ar gyfer modwl sy'n cynnwys nifer o athrawon;
- Gweithredu'n gyfarwyddwr neu'n gydlynedd rhaglen;
- Cyflwyno modwl neu fodylau newydd neu ddiwygio modwl cyfredol yn sylweddol;
- Cyflwyno rhaglen neu raglenni newydd neu ddiwygio rhaglen gyfredol yn sylweddol;

- Cyflwyno dulliau addysgu arloesol a fabwysiedir gan gydweithwyr;
- Datblygu a hyrwyddo deunyddiau addysgu arloesol;
- Gweithredu'n fentor ar gyfer cydweithwyr a benodwyd yn ddiweddar; neu
- Chwarae rôl weithredol mewn pwyllgor adrannol sy'n ymwneud â dysgu ac addysgu.

Gallai tystiolaeth o gyfranogiad neu arweinyddiaeth yn natblygiad dysgu ac addysgu ar draws y Brifysgol gynnwys y canlynol:

- Arwain seminarau ar ddysgu ac addysgu neu asesu;
- Trefnu gweithgareddau yn y Brifysgol sy'n debygol o gyfoethogi dysgu ac addysgu neu asesu;
- Gwasanaethu ar yr EPSC neu'r Senedd;
- Siarad am ddatblygiadau dysgu ac addysgu mewn sefydliadau eraill;
- Gweithredu'n arholwr allanol;
- Cyhoeddi gwrslyfr myfyrwyr, deunyddiau addysgu neu gymhorthion addysgu; neu
- Gyfranogiad gyda'r Academi Addysg Uwch, yr ASA neu â chyrff allanol priodol eraill sy'n ymwneud â dysgu ac addysgu.